

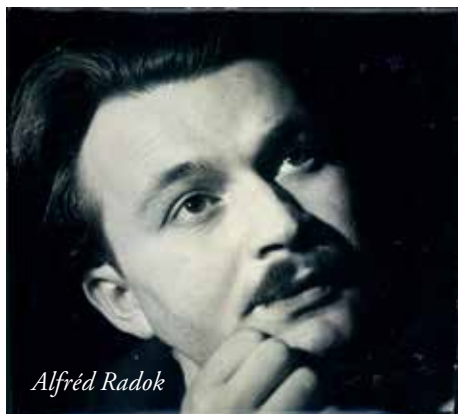
OP ON KA

FESTIVALOVÝ ZPRAVODAJ

sobota 19 | 03 | 16

Divadelní fenomén Alfréd Radok ve Valmezu

Alfréd Radok a Valašské Meziříčí jsou spjati krátkou, ale významnou epizodou napínavého života plného zvrátů tohoto fenomenálního divadelního režiséra. Když v Praze začali řádit nacisté a zatýkali vysokoškoláky, ujel univerzitní student Radok před zvůli gestapa na Valašsko. Ve Valašském Meziříčí založil studentské divadlo Mladá scéna a zinscenoval drama Karla Havlíčka Borovského Král Lávr. Po čase se pak i přes hrozbu zatčení vrátil zpátky do Prahy k „velkému“ divadlu. Jeden zákaz ale střídal druhý a v roce 1944 Radok skončil v internačním táboře v Klettendorfu.

Pronásledovali ho nacisté, a svobodně jej nenechali tvořit ani komunisté. Zpočátku měl úspěchy – na slavné výstavě Expo 1958 v Bruselu udělal doslova díru do světa se

svou Laternou magikou – divadlem zázraků. I díky ní Čechoslováci návštěvností svého pavilonu výrazně předčili nejen náš tehdejší vzor Sovětský svaz. (Multimediální divadlo je ostatně dodnes živý fenomén a propojení hudby a filmu s divadelní poetikou vídáme občas i na meziříčském Setkání divadel.) Takový úspěch však soudruzi neodpouštěli, a ministr kultury si navíc dobře pamatoval, že v Radokově hře Otvírání studánek jedna z postav pláče nad ztrátou první republiky. Následovaly zákazy a vyhazov z Laterny magiky. K divadlu se mohl vrátit až s Pražským jarem, dokonce do Národního divadla. Pak ale přišla bratrská pomoc armád Varšavské smlouvy a Radok se rozhodl emigrovat do Švédska.

I v zahraničí se snažil propagovat naši kulturu, např. v roce 1976 režíroval ve Vídni dvě aktovky Václava Havla. Domů do Čech ani zpátky na Valašsko se už vrátit nestihl a zemřel v exilu. Letos v dubnu uplyne 40 let od jeho smrti. Teprve po sametové revoluci jsme si začali znovu plně připomínat význam a věhlas tohoto inovátora a vizionáře na poli divadelní režie. Je dobře, že jsme na něj nezapomněli ani u nás ve Valmezu. Základní umělecká škola Alfréda Radoka v roce 2014 uspořádala studentskou performanci na oslavu 100. výročí režisérova narození. Radok se zajímal také o filmové umění a jeho syntézu

s divadlem. Navazoval přitom na avantgardní pojetí Osvobozeného divadla Voskovce a Wericha. Myšlenky syntetického divadla pak rozvíjel společně s E. F. Burianem v jeho divadle D41 a snaha o propojení divadla s filmem se projevila také v Radokově filmové tvorbě. Připomeňme si aspoň jeho nejznámější a nejúspěšnější film Dědeček automobil. Symbolické setkání synů obou divadelních velikánů Buriana a Radoka na oslavách nedožitých stovky Radok ve Valašském Meziříčí podtrhlo nesmazatelný odkaz, který i ve městě na soutoku Bečev Alfréd Radok zanechal. Symbolický je rovněž fakt, že Radok in memoriam obdržel řád Tomáše Garrigua Masaryka, jehož první zvolení poslancem právě na Valašsku připomíná historická fotografie na meziříčském náměstí.

Když se půjdete projít po městě, budete chtít zavzpomínat na Alfréda Radoka a chtěli byste najít sál, kde studenti Mladé scény v roce 1940 hráli Havlíčkovu hru Král Lávr, dojdete až do Krásna k bývalému Dělnickému domu. Nyní se zde vaří výborné meziříčské pivo se světáckým názvem Holendr a z doslechu vím, že se chystá i rekonstrukce sálu současného pivovaru. Že by další divadelní scéna? Nechme se překvapit. Ve Valmezu totiž není nic nemožné. Divadlu zdar!

Aleš Linduška

Nejpůsobivější věci, které jsem na divadle viděla, pocházely z amatérského prostředí

ROZHOVOR S NATÁLIÍ PRESLOVOU

Den se chýlí ke konci a účastníci Setkání divadel za sebou mají odpoledne plné hlubokých zážitků. Diváci mohou spokojeně opouštět atmosféru sklepení M-klubu a těšit se z nových podnětů a postřehů. Jak ale celý den hodnotí sympatická členka poroty Natálie Preslová, která celé dění neúnavně sleduje? Předpokládám, že posouzení dnešních výkonů není nic jednoduchého. Požádala jsem ji tedy o odpovědi na pár otázek.

Jak jste spokojená s průběhem dnešního dne?

S dnešním dnem jsem zatím spokojená. Všechno mě bavilo, viděli jsme povedené představení plná myšlenek a postřehů, o kterých se bude mluvit na semináři. Právě jsme po super koncertě a nezbyvá nic jiného než těšit se na další den.

Podle čeho představení hodnotíte?

Myslím, že co se týče hodnocení, nejspíš bychom se se zbytkem poroty neshodli, ale

mě osobně nejvíce zajímá příběh. Protože na tom, co se v divadlech hraje, není podstatné jen, jak se napíše scénář, ale velice důležité je, jak se herci chopí obsahu vyprávění a co divákům předají skrze sebe.

Který příběh na vás dnes nejvíce zapůsobil?

Hodně se mi líbili Kamarádi. Taková krátká, vztahová věc. Celé mi to přišlo velice trefné, zajímavé a pěkně podané. Celkově se jednalo o něco pravdivého, co se lidem děje dnes a denně, a určitým způsobem se to dotklo i mě.

Co vám post porotkyně amatérského divadla přináší?

Nespočet inspirací do mé práce i do života. Většina nejpůsobivějších věcí, které jsem kdy v divadle viděla, pocházela právě z amatérského prostředí. Přináší mi to stále něco nového a to, co na amatérských prknech vzniká, mě nepřestává překvapovat. V jiných diva-

dlech člověk neprožije, co zažije na podobných představeních, která máme možnost sledovat například tento víkend. Už jen díky těsnému kontaktu mezi herci a diváky. Je to pro mě jiný pohled na věc.

Ptala se Homole

Natálie Preslová

JIRÍKOVO VIDĚNÍ

Jak revoluce požírá své režiséry

V prvním Vidění jsme se zatoulali do trochu dávnější minulosti, ale každá doba má své úchylky. I v moderně se najdou zapeklité děje. Tak třeba ruský avantgardní divadelník Vsevolod Emiljevič Mejerchold (1874–1940), to byl zajímavý člověk. Dějiny múzy si ho budou asi pamatovat jako propagátora biomechanické herecké metody – byla založená na tréninku a ovládnutí těla, jako protipól slavné Stanislavského psychologické metody. Slovo mělo být nahrazeno pohybem a obrazem a Mejerchold věřil, že přesně propracované pohyby dokážou v herci také zpětně vyvolat emoce. Měla tak vzniknout nová a jedinečná výrazová forma.

Mejerchold toho ovšem stihl daleko víc. Po několika nezábavných životních peripetiích (zřekl se své německé národnosti, přijal pravoslaví, změnil si jméno, roztudoval právo, oženil se, ...) se stal svérázným hercem, ale protože nemohl být tak svérázný, jak by chtěl, zvolil si raději divadelní režii. Vyžíval se v poutivě prožívané póze dekadentního dandyho v lakovaném cylindru a bílých rukavičkách a chtěl rozbít realistické divadlo. Vzory si bral od francouzských symbolistů a prosadil v Rusku stylizované divadlo odpoutané od reality. Pracoval pro dvě nejprestižnější petrohradská carská divadla.

Pak přišla revoluce. Menší, únorová. A pak velká, říjnová. Ještě v několika měsících mezi nimi si Mejerchold z bolševiků utahoval, ale pak se v něm probudil Mr. Hyde. V listopadu 1917 vzbudil velký rozruch svým projevem na schůzi herců bývalých carských di-

vadel, v němž zazněla věta: „*Nastal čas, aby do spícího hlediště vkročil proletariát a vzbudil divadlo k novému životu.*“ Někdejší dandy se

Mejerchold se svou druhou ženou Zinaidou Rajch.

jako mávnutím kouzelného proutku změnil na zatvrzelého bolševika, kterému kolegové přezdívali rudogvardějec nebo Robespierre. Svou nečekanou novou kariéru začal velkolepě – s geniálním futuristou Majakovským připravil inscenaci *Mysterie buffa*, jež symbolicky znázorňovala strastiplné putování sedmi

párů proletářů, kteří po potopě světa procházejí peklem a rájem a hledají zemi zaslíbenou. Představení vyvrcholilo přizváním publika, které se na pódiu jako na ulici proplétalo s kostýmovanými herci, klauny a akrobaty a spolu s nimi rvalo na kusy oponu pomalovanou symboly starého divadla – maskami a parukami. Ano, bylo třeba demaskovat lživé divadlo a skoncovat s iluzí a falešnými symboly.

Dalším stupněm bylo režírování monumentálních divadelních rekonstrukcí říjnové revoluce. Používala se skutečná bojová technika, útočilo se na Zimní palác, střílela Aurora, bouchaly ohňostroje. No krása a potěcha duše pro gardistu i muzika. Davy dobrovolníků se sjížděly z celého Ruska. Pokračování bylo ještě zábavnější: v rámci budování nového světa a přiblížení divadla dělnictvu si Mejerchold dal na dveře cedulku mistr výroby, nutil herce chodit v montérkách, zavedl výrobní porady, kulíšáci hráli, herci stavěli scénu. V duchu světých zítřků šel ku politickému divadlu.

Bohužel jeho angažovanost byla tak radikální, že to přišlo jako špatný vtíp i stranickým funkcionářům. Vznikl tak smutný dějinný paradox – režisér stál na straně dělnické třídy, ale ona to nepochopila. Nepomohl si ani tím, že chtěl pokleslou buržoazní operu a balet nahradit „veselou lidovou podívanou se zpěvy a tanci“ – to už naštal i lidového komisaře, který zrovna dělal ministra kultury.

Po několika dalších drobných nedorozuměních byl Mejerchold označen za představitele „rozběsněné maloburžoazní inteligence“ a divadlo mu zavřeli. Dostal sice ještě druhou šanci, ale ke konci třicátých let se nakonec stejně stal obětí tažení proti „významným ruským scénám brzdícím přechod sovětského divadla na cestu socialistického realismu“.

Rozsudek smrti obdrželo nejdříve jeho divadlo a po několika měsících i sám Mejerchold. Jako „trockista, imperialistický agent a špión“ byl nejdříve brutálně mučen a 2. února 1940 zastřelen. Bizarní je, že přes všechny tyto šílenosti podivného dvojího života si Mejercholda budeme připomínat jako jednu z nejnadanějších tvůrčích osobností 20. století. Život píše neuvěřitelné příběhy a velcí umělci často nebývají tak úplně po všech stránkách přičetní...

Sepsal Jiří Jurečka

Italské biomechanické divadlo inspirované Mejercholdovou biomechanickou metodou.

Fyzické básnictví Petra Váši mělo před 25 lety mimobrněnskou premiéru ve Valmezu

Petr Váša je ve Valašském Meziříčí od poloviny 80. let častým hostem. Vystupoval zde jako hudebník a zpěvák se skupinami Z kopce, Ošklid, Ananas Beat, později Ty syčáci. Měl ve Valmezu také řadu představení fyzického básnictví, objevil se tu i v porotách uměleckých soutěží. Dnes zde v rámci doprovodných programů divadelní přehlídky s kapelou Ty syčáci představí aktuální album Ty Ty Ty Živě.

Být porotcem na divadelních přehlídkách je v poslední době pro hudebníka a performeru Petra Vášu celkem běžná role.

„Na nejružnější divadelní festivaly počínaje Jiráskovým Hronovem sice jezdím už hodně dlouho, ale většinou proto, že na nich vedu kurzy - dílny fyzického básnictví. To se změnilo před čtyřmi lety, kdy jsem vydal v brněnském Hostu knihu *Fyzické básnictví*. V ní je shrnuto, co posledních asi dvacet let dělám. A od té doby jsem zván do porot. Nevím, jestli to tak bude už napořád. I když nějaké kurzy pořád vedu dál, jsem teď víc porotce než lektor,“ říká Petr Váša.

Na festivalech, jako je ten valašskomeziříčský, ho fascinuje pestrost a neočekávatel-

nost divadelních projevů. „Nikdy nevíte, co se bude dít v dalším okamžiku. Při takových přehlídkách mě často napadá, že asi mám sklon ke stylizovanému divadlu, jindy ovšem zase zjišťuju, že dobře zahraná obyčejná činohra mě těší a vtáhne daleko víc. Mám tu výhodu, že dělám různé věci a pohybuju se mezi divadelním, hudebním, literárním a výtvarným prostředím. Nejsem tak zavázaný k nějaké skupině, žánru nebo stylu, takže si můžu vybírat, jak chci... Je to vlastně tak trochu dětský pohled – jdete do divadla s chutí nechat se okouzlit, ať to zafunguje jakýmkoli způsobem,“ shrnuje svůj pohled na divadlo.

Porotcoval už před dvěma lety

Na Setkání divadel měl Petr Váša jako porotce premiéru v roce 2014. To ale nebyla jeho první zkušenost s Valašským Meziříčím. „Měli jsme tady s kapelou Ty Syčáci řadu koncertů. Před lety jsme byli i hosty podzimního festivalu poezie a jednou jsem se tady angažoval jako porotce na přehlídce Základních uměleckých škol,“ dodává.

Váša přiznává, že je tím docela překvapený. Sám totiž divadlo prakticky nikdy nehrál. Nepočítaje roličku hudebníka v ochotnickém kroužku J. A. Pitínského, což ovšem bylo hodně dávno ještě v dobách komunismu. „To je opravdu má jediná opravdová zkušenost s opravdovým divadlem,“ směje se Váša.

Podíváme-li se ale na jeho účinkování jakožto „fyzického básníka“, musíme uznat, že přece jen o jakousi formu divadelní prezentace jde. I když si to Petr Váša nemyslí. Je tu práce s gesty, s mimikou, práce s hlasem. Prostě to, co používají i herci.

Co tedy podle Petra Váši fyzické básnictví je? „Připadalo mi původně, že to je taková divná hudba. Když jsem s tím ale vyrazil na

pódia, spousta lidí to považovala za divadlo. To mě překvapilo. Najednou jsem byl zván na divadelní akce, což by mě předtím ani nenapadlo. Je to taková nezařaditelná věc. Může to být divadlo, performance, hudební vystoupení, netradiční způsob recitace,“ popisuje Váša.

Možnost být spontánní

Nejvíce se mu líbí právě ta nezařaditelnost a proplouvání mezi žánry. „Je to osvobozující, nikam nepatřit a přitom dělat něco, co je výrazné a ničemu jinému se nepodobá,“ podotýká.

Mimochodem je zajímavé, že první mimobrněnské představení fyzického básnictví se uskutečnilo právě v Meziříčí. Bylo to v roce 1991 na multižánrovém festivalu Valašský špalíček.

Fyzické básnictví je excentrické, energické, expresivní, neočekávané. Leckomu při něm může Petr Váša připadat jako blázen. A on si to dobře uvědomuje. „Často se mi stává, že jsou lidé překvapení, když se mnou po koncertě mluví a vidí, že jsem vlastně úplně normální člověk. Že nejsem šílenec nebo mimozemšťan,“ směje se.

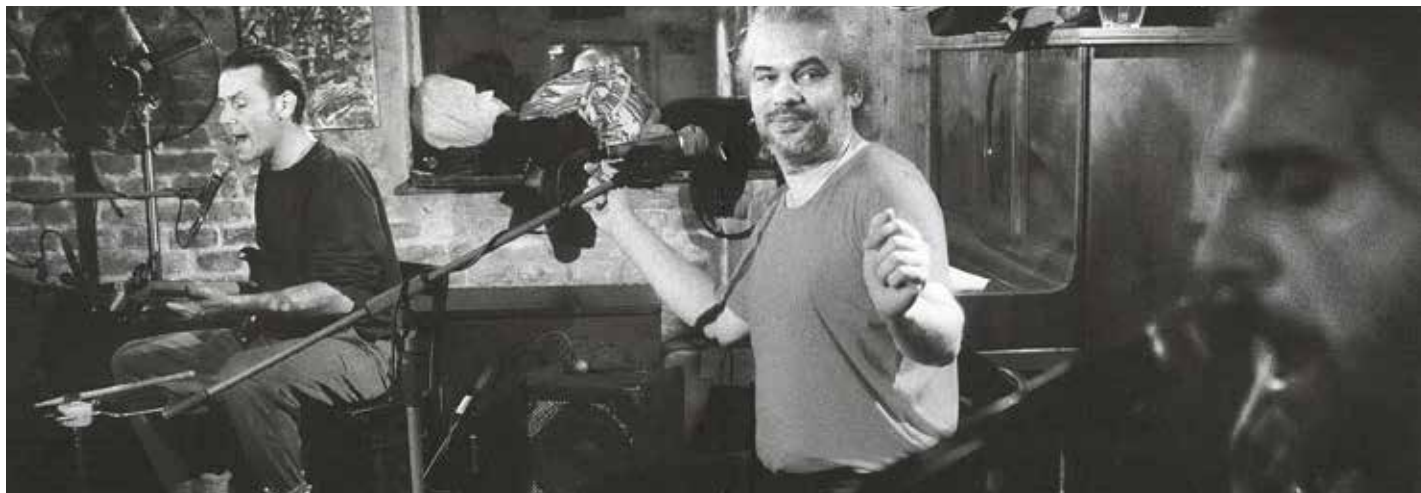
Je velice rád, že se může jako umělec prakticky celý život spontánně projevovat, aniž by ho kvůli tomu někdo zavřel do bláznince. „Dělat tak lidem radost a ještě se tím živit, to je úžasná kombinace. Někdy přemýšlím, jak bych vlastně fungoval, kdybych tuto příležitost neměl. Existuje spousta terapeutických metod, které jsou postaveny na myšlence, že člověk v sobě potlačuje něco, co by měl projevit. Já ale terapeut nejsem ani nechci být, i když mé kurzy hraničí s arteterapií, muzikoterapií nebo tanečně-pohybovou a verbální terapií. Spíše než exprese a terapie je mým tématem tvořivost a tvořivé sebevyjádření,“ dodává Váša.

Pavel Stojár

Extrovna Karla Prokeše - kulturní pozorovatelna kavárenského povaleče

Ty ty ty... Ty Syčáci tentokrát živě...

I když kapela Ty Syčáci existuje už déle než patnáct let, je to především projekt v přísné režii Petra Váši. V režii vedené tak dobře, že všechno, co se s nimi a kolem nich děje, vypadá a plyne zcela přirozeně. A hlavní protagonista v té komedii hraje svou vážnou roli originálního umělce s hravou lehkostí a dokonalou přesvědčivostí. Na pódiu i mimo pódiu. Stoprocentní sekundanty pro tu partii našel v uměleckých partnerech, Petru Zavadilovi především u kytar a Tomáši Fröhlichovi hlavně u baskytary. Oba pánové v rozšířeném úvazku obsluhují také různé perkuse a další nástroje. Jejich úloha zde není v podřízenosti, ale v pochopení směru a přesném určení cíle. Tato dvojice spolehlivých muzikantů tak tvoří pevné pilíře pro kreativitu excentricky vystupujícího frontmana.

Všechno, s čím kapela Ty Syčáci přichází, je něčím nenáhodně překvapivé. Jejich výpověď je přitom pro ucho posluchače a oko pozorovatele autentická i přirozená. Jejich alba, už od výtvarného řešení obalů, jsou chytré vymyšlená, napadnutá, celistvá a přitom vždy zapadající do daného konceptu. Děje-li se to spontánně, v reakci na okamžitý nápad,

je to známka neuvěřitelně plodného talentu, bystré intuice, nebo souběhu nepochopitelně šťastných náhod. Ale náhody, jak je známo, přejí jen připraveným...

Historicky první koncertní album skupiny Ty Syčáci, tentokrát v zelené a odstínech šedi, dle výtvarného citu designéra Richarda Procházky, je opět mozaikou jazykových hříček a nonsensových textů Petra Váši, syrového zvuku a sršatého napětí v projevu kapely, což v součtu neodmyslitelně patří ke koncertnímu projevu této trojice, případně s bubeníkem Alešem Pilgrem čtveřice. „Takhle hrajeme, když se cítíme opravdu dobře a naše publikum se pozvolna stává zajímavějším než my“, píše skupina v souvislosti s novým albem na svých webových stránkách.

Ty Syčáci koncertní desku údajně neplánovali. Jejich vánoční koncert 21. prosince 2014 v brněnském klubu Stará Pekárna se však v hudbě i zvuku nad očekávání povedl a také již zmíněný Richard Procházka při vystoupení pořídil natolik zdařilé fotografie, že by byla škoda nakonec záznamu nevyužít.

Během vystoupení skupina zahrála jednak stěžejní písně z alba Eldorad, tedy Chrono Numero, Tomato, Orcano a Laguna, i cenný výběr ze staršího repertoáru. Došlo tak na syčácký hit Hadí nohy z raného období, zazněla píseň Velký trh z ekopsychologické opery Lišák je lišák i připomínka formace Ošklid z 80. let ve skladbě Lokomotivám se motají kola. Série čtyř bonusů, ve třech případech s bicími Aleše Pilgra, je vlastně v logice věci dynamickým závěrem alba. V přidané hodnotě tu najdeme další „lišácké“ kousky Tančeme a Velký soud, také píseň Underground Music, kterou skupina ve studiové verzi natočila pro vinylovou kompilaci Zpívající břídlíce, a přiměřeně zdařilou coververzi skladby Dutý ale free od meziříčské skupiny Mňága a Žďorp.

Koncertní album má v kontextu nahrané tvorby skupiny Ty Syčáci jistě smysl. I když kapela ty zaužívané skladby nijak zásadně nemění a k nějakým posunům dochází především v detailech mnohokrát opakovanou interpretací, prakticky všechny písně jsou v živém provedení dravější, nebo aspoň svižnější. Zřetelné je to třeba u skladeb z alba Krása a nepřeslechnutelné v rockovém aranžmá původně akustického Věšáku. Podobně nakonec přitvrdily též letité Lokomotivy.

Jakkoli jsou Ty Syčáci kapelou, která tvoří v promyšleném konceptu, je koncertní, a v tomto případě vlastně výběrové album víc než jen raritou pro sběratele. V celku ta kolekce nese všechny znaky dobré produkce. Zní kompaktně, obsahuje zajímavý repertoár, má výborně zpracovaný obal s potřebnou dokumentací a booklet obsahuje vedle Procházkových fotografií také všechny texty. Úhrnem, Ty Syčáci nemají důvod vydávat nové desky za každou cenu, a ve shodě se vším výše uvedeným, rozhodně své posluchače nepodceňují.

Ty Syčáci – Tytyty živě...; Indies Happy Trails 2015, 21 písní, celkový čas 74:45

S Dominikou Orlíkovou a Janem Pszczółkou o hře Kamarádi souboru ZDIVIDLA

Komunikace pokulhává, napětí by se dalo krájet a trošička chemie je tam taky cítit. O čem to vlastně píšeme?

Kamarádi. Tak to je název jedné z inscenací divadelního souboru ZDIVIDLA popisující vztah dvou mladých lidí, kteří pořádně neví, co by měli jeden k druhému cítit a jak se v tom vztahu k sobě navzájem chovat. Proto jsme položili pár otázek dvojici protagonistů této hry, Dominice Orlíkové a Janu Pszczółkovi.

Jak se vám tady dnes hrálo?

Dominika: Fajn.

Jan: Hrálo se tady příjemně, je tu příjemné prostředí. Já jsem teda na téhle přehlídce poprvé a Domča podruhé.

Jaké máte v plánu další hry?

Dominika: Tak, momentálně pracujeme na autorské hře „Kosanostra naše věc“, a to je hra, která se odehrává v Chicagu. Je to taková menší parodie na mafiánské filmy – taková naše věc. Přišli jsme na to vlastně úplně náhodou z jakéhosi výkřiku do tmy. Nějak jsme se toho chytili a teď na tom pracujeme.

Jan: Příští rok si to tu určitě zahrajeme, v té době to už bude hratelné.

Můžeš letošní ročník zdejšího Setkání divadel srovnat s tím minulým?

Dominika: Minulý rok to nebylo moje představení a přiskakovala jsem tam jen jako taková vedlejší rolička, takže to nebylo ani moc hraní. Ale přišlo mi, že lidi tady mno-

hem víc reagovali než na jiných festivalech, kde jsme byli. Bylo fajn, že se sem tam zasmáli nebo tak. Bylo to příjemné... A letos taky.

Dialogy probíhají formou dvojslovných odpovědí. Proč si myslíte, že autorka zvolila právě tento způsob?

Dominika: Tuto hru autorka napsala o situaci, kterou sama prožívala. Říkala, že ta komunikace mezi ní a jejím kamarádem byla tak špatná, že byla vlastně o ničem, a proto chtěla udělat představení, kde by se nemluvalo, ale bylo by to čitelné. Chtěla to zkrátka zkusit takovouto formou.

Vy už jste v nějakém vztahu podobnou situaci zažili?

Dominika: Mně se naštěstí nic takového nestalo.

Jan: Mně ano. Nebylo to teda v kavárně, ale u mě doma.

Myslíte, že v dnešní době je komunikace mezi lidmi chabější, a i když k sobě lidé něco cítí, tak se odstrašují do jakési kamarádské „zóny“?

Dominika: Já myslím, že jo. Připadá mi, že lidi z otevřeného vztahu mají celkem strach, a když zjišťují, že by se měli na nějakého člověka upnout, zaleknou se a raději od toho utečou. Ale nemůžu mluvit ze své vlastní zkušenosti.

Jak vás tato hra sblížila?

Jan: Domča chodí do souboru šest let, já první rok, a tohle byla moje první divadelní role. Když jsem s Domčou měl hrát tuhle hru, tak jsme spolu ještě nechodili. Byla to vlastně docela sranda. Hra se jmenuje kamarádi a od doby, co ji hrajeme, jsme se tak sblížili, že spolu teď chodíme. Divadelní hry sblíží.

Proč si autorka vybrala zrovna vás dva?

Dominika: Já jsem tam teda těch šest let a autorka je v souboru stejnou dobu. Vlastně jsme si dost blízké, takže mi říkala, že by vážně chtěla, abych to hrála. Jenomže jsme neměly žádného kluka, tak jsme vzaly toho prvního, co přišel.

Katka & Katka

„To, co se stalo, je sice špatně, ale ani Bůh to měnit nemůže,“ říkají Malá monstra – členové Údivadla o hře Kličkovaná

Není to tak zcela údiv, co ve mně představení KLIČKOVANÁ zanechalo. Nazvala bych to spíše „nádechem“. Plíce se mi roztahovaly už při vznešeném příchodu Aštara Šerana a téměř jsem lapala po vzduchu, když se Bůh zjevil na pódiu v oblaku komunistického projevu. Jelikož nádech lidem nestačí, zamířila jsem hned po sérii poklon pro svůj výdech do zákulisí:

Začnu docela smutnou otázkou. Doneslo se mi, že s tímhle představením byste se údajně měli rozloučit i s prkny amatérského divadla, snad prý kvůli odchodu na vysoké školy, je to pravda?

Aštarova křísitelka: Nooo... ano, tohle představení by mělo být naše poslední. Hráli jsme spolu 12 let. Já jsem sice tak trochu přelétávala, ale Údivadlo nakonec vyhrálo.

Myslivec: Jak kdo odchází, odjíždí, ale určitě s divadlem končíme. Co se obsazení týče, jsem asi jediný, kdo to vydržel tak dlouho. Lidé přicházeli a odcházeli. Určitě nám to ale bude chybět.

Chystá se někdo studovat divadelní obor?

Sborově: Nikdo.

Aštarova křísitelka: Já se kdysi hlásila na konzervatoř, ale bohužel to nevyšlo.

Myslivec: ...my jsme akademici! Většina z nás jsme gympláci. Křísitelce jsem říkal, ať jde na konzervu. Bylo by to boží, chodili bychom spolu do lesa. (smích)

To je docela škoda. Nicméně, jak jste se ztotožňovali s vašimi rolemi v dnešním představení?

Aštarova křísitelka: Já jsem se teda ztotožnila úplně. Ode dneška věřím v Aštara už asi navždy.

Aštar: Já taky. Všichni mě uctívají a jsem naprosto boží.

Když jsme u toho, tak co ta chůze, Aštare? Inspirace v Monty Pythonovi?

Aštar: To je super, že to někdo poznal.

Myslivec: Jojo, inspirace byla v „švihlé chůzi“.

Kromě chůze je bláznivé celé představení, ale jsou v něm situace i ze života (např. příběh se starostou), našli jste v něm i něco svého? A o co ve hře šlo?

Myslivec: Jooo..., to jsou všechno osobní zkušenosti. (smích)

Aštarova křísitelka: Já třeba Aštara vyvolávám naprosto běžně.

Aštar: Nám šlo hlavně o to, že jsme to nejdřív stavěli od konce. Je to takový náš Armageddon, totální zmatek. Další myšlenka byla, abychom se setkali uprostřed, v jednom bodě. Od toho bodu se pak odvíjela celá scéna, role a...

Myslivec: ...byl to hlavně úlet. Je to tak celé bráno.

Aštar: Ani jsme neměli moc zkoušek. Prostě jsme to nechali plynout. Zkrátka chaos s pointou.

Aštarova křísitelka: Za celý půlrok jsme měli zkoušku možná dvakrát. Možná to je ta pointa. (smích)

A co bůh? Docela podstatná role s komunistickým symbolem v ruce. Máte vysvětlení, nebo je to další z úletů?

Aštar: Odráží se v tom to, že je to komunist. Ten konec, kdy přišel se srpem a kladivem, měl značit, že tím to vlastně všechno napravil. Celý ten zmatek zkontroloval a polepšil. Jenže závěr, kdy všichni přijdou k urně,

posadí se na studnu a diváci si mohou prohlédnout jejich kamenné tváře, značí skutečnost, že jsou sice napraveni, ale nemají v sobě svobodu.

Myslivec: Odráží se v tom naše myšlenky. Celé to tak hrajeme, podle sebe. Samozřejmě to má demonstrovat, že to, co se stalo, je sice špatně, ale ani Bůh to měnit nemůže. Klidně ať jsou mezi námi myslivci, homosexuálové nebo prostitutky. To není o režimu, je to o lidech.

Ptala se Homole

...že jsem teď písničkář, to je z nouze ctnost

ROZHOVOR S KULTURNÍM DOPROVODEM VČEREJŠÍHO DNE VEDL JIŘÍ JUREČKA

Po namáhavém soutěžním dnu a před ještě namáhavějším seminářem je třeba dát si oddech, pivo a muziku. K tomu slouží doprovodný program, tentokrát to byl brněnský písničkář a pouličník Dan Vertigo. A myslím, že se role lehkého anarchizátora vážnosti a rozpouštěče napětí zhostil dobře. Na rozhovor s ním jsem si samozřejmě připravil pár otázek, ale nakonec jsem ho nechal tak trochu volně plynout. Tak vplyňte též a bavte se.

První závažný dotaz – máš rád párky?

Párky zbožňuju. Pokud teda nejsou s nějakým masem, samozřejmě. Mám rád takové ty poctivé, kde je hodně kopýtek, kůžiček a tak. Když je v tom 90 procent masa, tak to není párek.

Četl jsem totiž, že jsi měl tvůrčí období „výživných“ songů, které se hodně točily kolem jídla. Máš od té doby nějaká další zásadní, nosná témata?

Zrovna dneska jsem o tom přemýšlel ve vlaku sem do Valmezu, protože mi vznikají nové písničky a některá témata se do nich častěji prolínají. Tak jsem to rekapituloval a zjistil jsem, že mám ta původní témata, jako je jídlo, pití, a nyní jsem objevil babičky, bezdomovce a náměstí.

... třeba vlak by se nehodil?

Jo, máš pravdu, ještě cestování. To mám taky ve třech, čtyřech písničkách. O tom bych třeba mohl udělat pásmo... ale asi by to pak byla nuda, takže každé téma radši dávkuju postupně.

Ty jsi z Brna...

...no, nejsem tam rozen.

Ale jestli jsi správný patriot, jak psychicky neseš, že ses teď přestěhoval do Prahy?

Strašně mě tam trápí... Závorka, smích. Hele, Praha je úplně stejně super jako Brno. Můžu říct, že mi Brno hodně přirostlo k srdci. Ale stejně jako předtím Moravská Třebová, kde jsem dělal školu, měl jsem tam první kapelu... S Brnem to bylo tak, že jsem šel do Prahy z jednoho prozaického důvodu, a to byla holka. A víš co, mně je jedno, odkud na koncerty jezdím, můžu jet na koncert z Prahy a můžu jet z Brna. Neříkám, že je Praha lepší než Brno, ale je to něco nového a určitě bych doporučil každému jednou za čas změnit město. Čímž nevylučuju, že se jednou vrátím a bude to zase fajn.

Na koncertě mě zaujalo, že chceš začít hrát s kapelou. Proč?

Víš co, já jsem spíš kapelní typ. Nejdřív jsem měl punkrockovou kapelu, pak jsem měl další punkovou, a to, že jsem teď písničkář, je spíš taková z nouze ctnost. Kapely mi skončily – ten pracuje, ten studuje – tak než bych nedělal nic, začal jsem hrát sám. Zjistil jsem, že písničky, které jsme hráli, jdou zahrát i v sólo verzi, tak jsem začal hrát sólo – no, a najednou jsou to čtyři roky. Že teď vzniká další kapela, to je moje dlouhodobé přání. Připravuju takový malý brněnský projektíček, budeme se jmenovat Spodažebudou.

Ale přece jenom, přijdeš trochu o poutnickou svobodu, kterou sis teď užíval – třeba

ve čtyřech s bicíma se špatně stopuje...

No ale zase jsou mnohem zábavnější cesty na koncert. Cestování vlakem je super, ale když jedeš několikrát za měsíc na koncerty, tam a zpátky, tak tě to časem přestane bavit. Takže cestování s kapelou už mi trochu chybí.

Když tak střídáš sólo koncerty v klubech, festivaly, hraní na ulici, co tě baví nejvíc?

To má všechno specifickou atmosféru, baví mě všechno. Kdybych jezdil jenom jako písničkář, tak by mě to asi za chvíli omrzelo. Ale když si pak zahráješ s kapelou, slyšíš za sebou bicí, sólo v nějaké písničce si nemusíš pískat, ale zahráje ti ho sólová kytara nebo trumpetka, tak to tomu hraní dává nový rozměr. Na ulici hraju hlavně cizí písničky, protože lidé chtějí slyšet něco, co znají, a na koncertech zase hraju hlavně svoje věci a jenom sem tam, když mám hodně rozvernou náladu, zahráju nějaký cover. Takže všechno má svá specifika a nemůžu říct, co mě baví nejvíc. Baví mě všechno.

S pouličnictvím, tedy hraním na ulici, ses toulal i různě po Evropě. Tam je cestování vlakem trochu dražší, takže ses dost naježdil stopem. Jaký nejdůležitější stop jsi zažil?

No, nejdůležitější... třeba když jsem byl pouličník ve Švýcarsku, tři týdny jsem jezdil a hrál a pak už jsem potřeboval domů. Chtěl jsem se dostat do jednoho města a stopnul jsem si borce, který říkal, že mě tam doveze. Ale po dvou hodinách jízdy z něho vylezlo, že se mu asi nějak porouchala GPSka, nastavil si jinou cestu a kolem toho mého města nejedem. Tak že se strašně omlouvá, ale vyhodí mě na nějakém jiném místě, kde to bude

taky dobrý. Vypustil mě v takovém miniměstečku pod Alpami, krásná příroda, výhledy, ale absolutně žádný průtok aut. Konec světa. Stopoval jsem asi dvě hodiny, kolem jelo deset aut a nekecám, všechna jela jenom do sousední vesnice. Pak jsem zkusil stopovat na dálnici, ale tam asi nešlo vůbec zastavit, byl to moc rychlý úsek a nechtěl jsem, aby mě sebrali policajti. Tak jsem se zase vrátil a stopl si jedenácté auto. A tam se to zlomilo, zasta-

vila mi babička, která mě vzala zase jenom do té vedlejší vesnice, ale pak jsem měl štěstí a chytl jsem dalšího stopa až do Kostnice. Byl to takový super pocit, že jsem si říkal, je to úplně na prd stop, ale už je jasné, že nezůstanu navždycky tady v tom městečku pod horama, nezaložím tu rodinu, nerozbalím kemp, a moji vnuci nebudou vykládat – no víte, dědeček Vertigo tady jednou stopoval, nechytl dalšího stopa, tak tady začal praco-

vat v místní dílně, našel si podnájem, ženu a už se nikdy nevrátil... No a tak letos pojedu zas. Asi do Švýcarska a Francie.

Dáme nějakou tečku na závěr?

Jasně, jak už jsem říkal, těším se na hraní s novou kapelou, která se jmenuje stejně jako moje první deska – Spodažebudou. První koncert se koná 6. dubna v Brně v klubu Melodka. Takže třeba přijďte.

Rozhovor s Terezou Boženskou ze souboru ZDIVIDLA, který v soutěžní přehlídce uvedl hru Pipi...

Pipi dlouhá punčocha... Příběh, který zná asi každý – jak malý tak velký. Je jedno, jestli film nebo kniha, obojí má své kouzlo. Humornou formou nám děj přiblížil divadelní soubor z Ostravy ZDIVIDLA, a právě nám se povedlo udělat rozhovor s hlavní představitelkou Pipi.

Myslíš si, že amatérské divadlo bylo dříve populárnější, než je dnes?

No, to těžko říci, ale myslím, že teď jsou větší možnosti sdílení informací, takže o tom divadle ví víc lidí a ne jen ti, kteří se o to zajímají. A asi zjišťují, že je to vlastně taky super.

Kolikrát ses zúčastnila tohoto festivalu?

No, já jsem tady poprvé.

Proč si vybíráte k předloham zrovna knihy?

Nejsem autorkou, takže nemohu posoudit proč, ale myslím, že je to proto, že knížka nabízí mnoho různých úhlů pohledu a odkrývá mnohem víc informací a detailů než film. Prostě nabízí nějaký prostor pro představivost – můžeš si představit věci tak, jak chceš, tak možná taky proto. Navíc je tam mnoho možností, jak s tím tématem můžeš pracovat.

Byla Pipi dlouhá punčocha součástí tvého dětství?

Byla, já jsem ten film úplně milovala. Mým největším snem bylo nad sebe zvednout koně, ale nikdy se mi to bohužel nepovedlo.

Líbila se ti dnešní atmosféra na přehlídce?

Jo, já myslím, že ano. Je strašně super, když se lidi něčemu zasmějí, a myslím, že to bylo milé. Hodně se mi líbilo tady hrát.

Máš pocit, že se vám dnes něco nepovedlo nebo něco nešlo podle plánu?

Tak nerada to přiznávám, ale vynechali jsme pár věcí a vždy mám ze sebe pocit, jakože se tam něco nepovedlo. Ale myslím, že ten kdo hru neviděl při zkoušce, nic nepoznal. Takže se dá říci, že to bylo celkem úspěšné.

Jsi píditel i v reálném životě?

Jo, já když něco najdu, tak si to nechám a shromažďuji ty věci doma. Takže určitě jsem.

Připadá vám, že jste v něčem stejní jako Pipi?

Tak já nevím. Pořád se snažím být tak optimistická jako Pipi a mít takový ten dětský nadhled nad věcí. Takže v tomto snad ano.

Co se stalo, že skončil soubor DIVIDLA a založil se nový ZDIVIDLA?

Já si nejsem úplně jistá, ale myslím, že to bylo tehdy tím, že došlo k velké obměně v souboru. Proto se udělalo ZDIVIDLA – soubor, který navazuje na tradici DIVIDLA, ale už to není samotné DIVIDLO ale Z-DIVIDLO, které pokračuje jako nová generace.

Ptaly se Katka & Katka

Anketa část 2.

Jak vidí lidé z ulice amatérské divadlo? Spolkne nás masmediální invaze?

Mladí, staří, velcí, malí nějak vnímají divadlo. Někteří divadelní představení navštěvují občas, jiní často. Provází jejich životy jen profesionální divadlo, nebo se zajímají i o to amatérské? Zeptali jsme se lidí, které jsme potkali na ulici, v kavárnách, obchodech, jaký vztah mají k tomuto žánru a jestli má divadlo šanci přežít masmediální invazi. Z mozaiky odpovědí jsme sestavily docela zajímavou ilustraci vztahu poměrně širokého okruhu lidí k tomuto druhu uměleckého projevu.

1. ZAJÍMÁ VÁS AMATÉRSKÉ DIVADLO?

2. MÁ DIVADLO ŠANCI PŘEŽÍT MASMEDIÁLNÍ INVAZI, KTERÁ NÁM AKČNĚ DOPRAVÍ KULTURU DO NAŠICH TELEVIZNÍCH OBRAZOVEK A NOTEBOOKŮ?

Radek, 40, Valašské Meziříčí, zaměstnaný:

1. Ano
2. Jestli přežije, nebo nepřežije, záleží jen na nás. Vždycky se najde někdo, kdo to bude chtít vidět.

Sylvie, 31, Kroměříž, zaměstnaná:

1. Ano, zajímá... hlavně od doby, co žiji a pracuji ve Valašském Meziříčí. Divadlo se tu hraje pravidelně. Na představení chodím alespoň dvakrát za sezónu. Ráda bych chodila i více.
2. To je těžké říct, myslím si, že nějakou dobu ještě určitě ano, hlavně v menších městech, kde mají lidé k sobě blíž a raději než u televize se scházejí např. v tom divadle...

Radek, 48, Chodov, zaměstnaný:

1. Ano
2. Lidé si k divadlu vždycky najdou cestu. Protože v amatérském divadle nejde vždy jen o samotnou hru, ale o vzájemné setkávání a společné prožití nějakého příběhu.

Martin, 25, Brno, na volné noze:

1. Spíš nezajímá. Ale můj zájem o věci a lidi se mění z hodiny na hodinu.
2. Má šanci. Osobní kontakt a být u něčeho živě, prožívat to přímo na místě, bude vždycky víc než to sledovat přes sebevětší obrazovku.

Renata, 40, Milonice, v domácnosti:

1. Ano, zajímá.
2. Na to je těžké odpovídat. Myslím, že na vesnici ano, ale ve větších městech těžko

říct. Spíš ne, pokud se bavíme o amatérském divadle.

Jakub, 20, Hrachovec, student:

1. Zajímá mě.
2. Jsem přesvědčený, že přežije. Internet ani televize nejsou schopny podat takový výkon, aby měl divák pocit, že sleduje živé představení.

Josef, 29, Tištin, zaměstnaný:

1. Divadlo mě osobně moc nezajímá, nejsem ten typ, že bych do divadla chodil.
2. Myslím, že divadlo má u nás smysl. Je tu dost lidí důchodového věku, co si rádi do divadla zajdou, zavzpomínají a příjemně se pobaví.

Tom, 37, Valašské Meziříčí, OSVČ:

1. Ano, amatérské divadlo mě zajímá.
2. Ano, má šanci přežít masmediální invazi, protože autenticitu divadla nemohou masmédia překonat.

Alina, 22, Minsk, student:

1. Ne.
2. No já o divadle nic nevím a řekla bych, že ani vědět nepotřebuji. Takže kvůli takovému jako já to divadlo moc žít asi nebude.

Jan, 28, Valašské Meziříčí, zaměstnaný:

1. Ano, zajímá. Občas i chodím na představení.
2. Myslím si, že má šanci se udržet. Vždycky se najde sorta lidí, které to bude bavit.

Petr, 37, Valašské Meziříčí, učitel i student:

1. Ano, amatérské divadlo mě zajímá, ale méně než kdysi v mládí.
2. Samozřejmě že má. Žádná z těchto masmediálek nemůže divadlo vystrnadit, maximálně zúžit jeho prostor, potřebu katarze a hraní a lidského styku obrazovka nenahradí.

Jana, 19, Košice, studentka konzervatoře:

1. Moc sa o to nezaujíam.
2. To je veľmi relativné. Určite to má význam, podporovať takéto formácie, tak ako rôzne malé hudobné zoskupenia.

Natálie, 19 let, Nesovice, studentka gymnázia:

1. Ano, amatérské divadlo mě zajímá.
2. Myslím si, že divadlo má určitě šanci přežít. I v dnešní době mají lidé v oblíbeně se obléknout a jít za kulturou, prožít fajn večer ve společnosti. Pro mě osobně

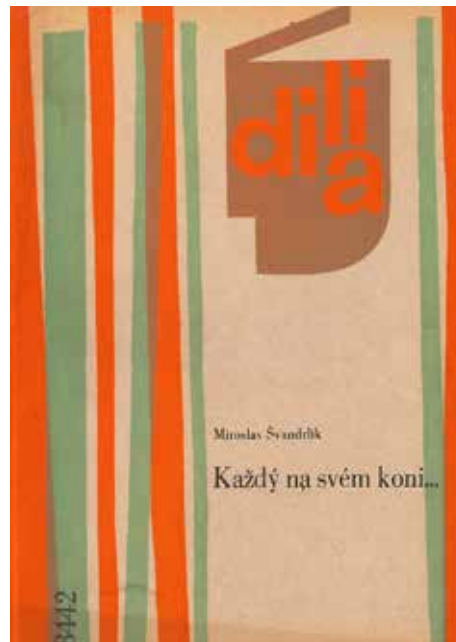
je divadlo přitažlivější než televizní seriály. Jsem toho názoru, že divadlo nás bude bavit ještě mnoho let.

Martin, 23, Bučovice, student:

1. Popravdě, amatérské divadlo nedokáži ocenit. Cítím z toho tu snahu, lásku k divadlu a nadšení, ale mám příliš vysoké nároky jak na obsah, tak na formu. Přesto tyhle nadšence obdivuji a jsem rád, že i v dnešní bezzájmové společnosti se parta lidí do něčeho vášnivě pustí.

2. Nemyslím si, že by divadlo kdy vymizelo. Jeho kořeny jsou hluboce zapuštěny v národní hrdosti, je to součást naší pýchy a i když v dnešní době většina lidí preferuje masmédia, vždy se najde dostatečné množství divadelních nadšenců, čehož jsou důkazem i naplněné sály tradičních divadel. A když to vezmeme i popkulturně, i méně nápadité hry navštíví vždy dostatečný počet hipsterů, divadelních snobů a kritiků.

DOPORUČENÝ SCÉNÁŘ PRO INTERPRETAČNÍ DIVADLA

Miroslav Švandrlik KAŽDÝ NA SVÉM KONI...

*Hudbu složil Miloš Kafka.
Rozmnožila DILIA v Praze v listopadu 1963 jako rukopis. F 10 30432
Svolení k divadelnímu provozování a jakémukoli jinému veřejnému užití této hry udílí výhradně DILIA, jako ochranná organizace autorská podle autorského zákona.*

PROGRAM

SOBOTA 19. BŘEZNA

(13.00 – 17.00 hod., PREZENCE účastníků MJF v Turistickém informačním centru, II. nádvoří zámku Žerotínů)

čas	příprava	soubor / název hry	přehlídka	délka	místo
12.00 12.20	10 min. 11.50 5 min. 12.25	ZDIVIDLA Ostrava “ZAHRADNÍ SLAVNOST” - část 2. jednání	Mladá scéna	20	M-klub
12.35 13.35	120 min. 10.35 60 min. 14.35	Komorní scéna 21 “UBU NESPOUTANÝ”	Mladá scéna	60	velký sál
13.45 14.25	60 min. 12.45 10 min. 14.35	Valaši v pohybu “VZNIKNE?”	Šrámkův Písek	40	M-klub
15.05 15.35	30 min. 14.35 15 min. 16.00	NJ feat. Uhřík “Třicet osm dva”	Šrámkův Písek	30	M-klub
16.15 16.55	15 min. 16.00 10 min. 17.05	TOM A JEFF “SOUTĚŽ”	x	40	M-klub
17.10 17.55	120 min. 15.00 15 min. 18.10	Nahé divadlo “METROPOLE”	Šrámkův Písek	45	MaGC
18.10 19.10	60 min. 17.05 10 min. 19.20	LÁHOR/Soundsystem “NEJSME JAKO ONI”	x	60	M-klub
20.00	doprovodný program	TY SYČÁCI			M-klub
21.00		SEMINÁŘ			M-klub

POKYNY K UBYTOVÁNÍ

Vážení účastníci festivalu, ubytování máte zajištěno v Zámeckém penzionu tj. ve stejné budově, ve které se koná festival a v ubytovně U Mlékáren Valašské Meziříčí, ulice Zámecká. Ubytování v Zámeckém penzionu po ukončení pobytu odevzdají klíče do schránky z druhé strany dřevěných dveří směrem do druhého nádvoří do 10.00 hodin. Ubytování U Mlékáren opustí pokoje do 12.00 hodin a nechají klíče na pokojích. Přejeme Vám příjemný pobyt.

PROVOZNÍ DOBA

Sobota 19. března

Divadelní kavárna – bar 11:00 – 19:00
M-klub - bar 18:00 – ?
Šatna M-klub 11:00 – ?

FESTIVALOVÉ MENU

Valašská kyselica.....30 Kč
Párek v rohlíku.....20 Kč
Ostravská klobása, hořčice.....40 Kč
Vepřový guláš, chléb.....69 Kč
Kuřecí řízek, bram. salát.....69 Kč
Smažák, vařené brambory a tatarka.....69 Kč
Těstovinový salát s hermelínem.....59 Kč
Valašský frgál 1/4.....35 Kč
Chléb se sádlem a cibulí15 Kč
Pečivo3 Kč

Z inscenace Kličovaná souboru Malá monstra kopřivnického Údivadla.

Zpravodaj festivalu Setkání divadel – Malé jevištní formy vydává Kulturní zařízení města Valašského Meziříčí, p. o.

Redakce: Karel Prokeš – šéfredaktor, Ondřej Smolka, Pavel Stojar, Aleš Linduška, Jiří Jurečka, Kateřina Vykydalová, Kateřina Kabeláčová, Lenka Valoušková, Vlasta Červenková

postřehy z prvního dne

SETKÁNÍ DIVADEL - MALÉ JEVIŠTNÍ FORMY

Festival Setkání divadel - Malé jevištní formy 2016 pořádá Kulturní zařízení města Valašského Meziříčí, p. o. ve spolupráci s NIPOS Artama Praha za finanční podpory Ministerstva kultury ČR, Fondu kultury Zlínského kraje a Města Valašské Meziříčí. Sponzorem festivalu je firma CS CABOT.

Partneři:

